

Rapport 2025

Karlebys resultat av enkäten Hälsa i skola

Den nationella enkäten Hälsa i skolan producerar uppföljningsinformation vartannat år om barns och ungas upplevda hälsa, välbefinnande, levnadsvanor, skolgång och studier. Institutet för hälsa och välfärd, THL, har genomfört enkäten sedan 1996. I enkäten deltar elever i årskurs 4 och 5 samt 8 och 9 i inom den grundläggande utbildningen samt första och andra årets studerande i gymnasierna och vid yrkesläroanstalterna. Enkäten för 2025 genomfördes under vårterminen 2025 och resultatet publicerades 17.9.2025. Resultaten finns att tillgå i resultattjänsten: www.thl.fi/halsaiskolan/resultat

I den här rapporten presenteras Karlebybarns och -ungas upplevda hälsa och välfärd utifrån enkäten Hälsa i skolan. I rapporten granskas centrala indikatorer som beskriver barns och ungas välmående och hälsa. Uppgifterna i den här rapporten har plockats från THL:s resultattjänst.

I rapporten jämförs Karlebys resultat med resultatet för jämförelsekommunerna Seinäjoki, S:t Michel och Borgå, resultatet i hela landet i genomsnitt och resultatet för Mellersta Österbottens välfärdsområde. I rapporten granskas skillnaderna mellan flickors och pojkars svar i sådana fall där det fanns stora skillnader mellan svaren. Trots att en del av dem som besvarade enkäten är redan myndiga används för enhetlighetens skull fördelningen flicka/pojke på alla studienivåer.

Enkätens kommunvisa eller regionala resultat publiceras inte om antalet svarande är mindre än 30 i frågan. Resultaten publiceras inte heller om det finns mindre än 5 fall och antalet svarande är mindre än 60. Resultaten efter härkomst eller läroanstaltens språk publiceras inte om antalet svarande är mindre än 50. I Karlebys resultat går det inte att t.ex. särskilja svar av elever med invandrarbakgrund eftersom antalet svarande är mindre än 50. Därför går det inte att få information från enkäten om t.ex. upplevd mobbning och diskriminering bland barn och unga med invandrarbakgrund. Således presenteras resultatet av vissa frågor som genomsnittet i hela landet i fråga om elever med invånarbakgrund.

Antalet svarande i Karleby, antal och täckning i %

Karleby 2025	
elever i årskurs 4 och 5	
pojkar	541
flickor	557
sammanlagt	1 101
täckning	84 %
elever i årskurs 8 och 9	
pojkar	477
flickor	432
sammanlagt	910
täckning	71 %
1 och 2 årets studerande vid yrkesläroanstalten	
pojkar	211
flickor	133
sammanlagt	345
täckning	32 %
1 och 2 årets studerande i gymnasiet	
pojkar	160
flickor	290
sammanlagt	451
täckning	78 %

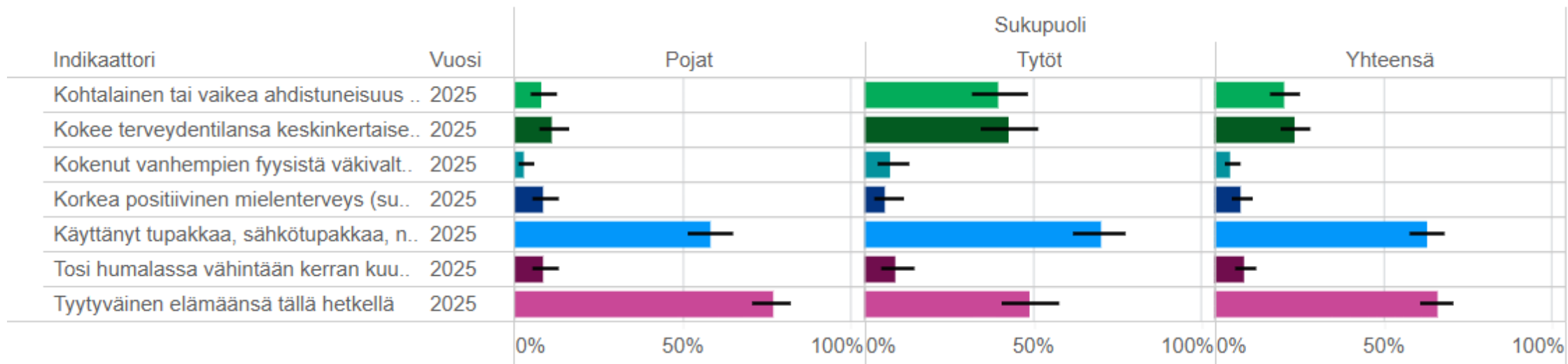
Enkäten Hälsa i skolan 2025 besvarades av 2 807 personer i Karleby. Antalet svarande täckte en mycket stor andel av eleverna i årskurs 4–5 och årskurs 8–9 samt första och andra årets studerande i gymnasiet. Däremot var täckningen bland första och andra årets studerande vid yrkesläroanstalten bara 32 procent. Detta bör beaktas vid granskning av svaren som gäller studerande vid yrkesläroanstalten.

I grundskolan grundar sig beräkningarna av täckningen på Statistikcentralens uppgifter om antalet elever inom den grundläggande utbildningen (källa: Finlands officiella statistik (FOS): Studerande och examina [webbpublikation]. ISSN=1798-7644. Helsingfors: Statistikcentralen).

I gymnasiet grundar sig beräkningarna av täckningen på uppgifter om antalet nya studerande som studerar enligt läroplanen för gymnasieutbildningen för unga (källa: Vipunen - Utbildningsförvaltningens statistiktjänst).

Vid yrkesläroanstalten grundar sig täckningskalkylen på antalet nya studerande under 21 år som avlägger en yrkesinriktad grundexamen (källa: Vipunen - Utbildningsförvaltningens statistiktjänst).

Hur antalet svarande vid yrkesläroanstalten påverkar resultatens tillförlitlighet

Bilden visar hur antalet svarande vid yrkesläroanstalten i Karleby (täckning 32 %) påverkar vissa indikatorer. Den svarta linjen markerar det 95-procentiga konfidensintervallet. Ett konfidensintervall har beräknats för varje grupp utifrån den observerade andelen och antalet svarande. Intervallet visar inom vilka gränser den motsvarande andelen skulle ligga om mätningen upprepades på samma sätt flera gånger.

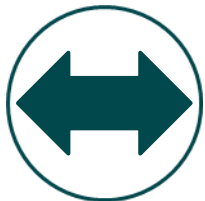
Beskrivning av använda symboler

Det har skett en positiv utveckling i den granskade frågan / situationen är bättre än på annat håll / situationen är god

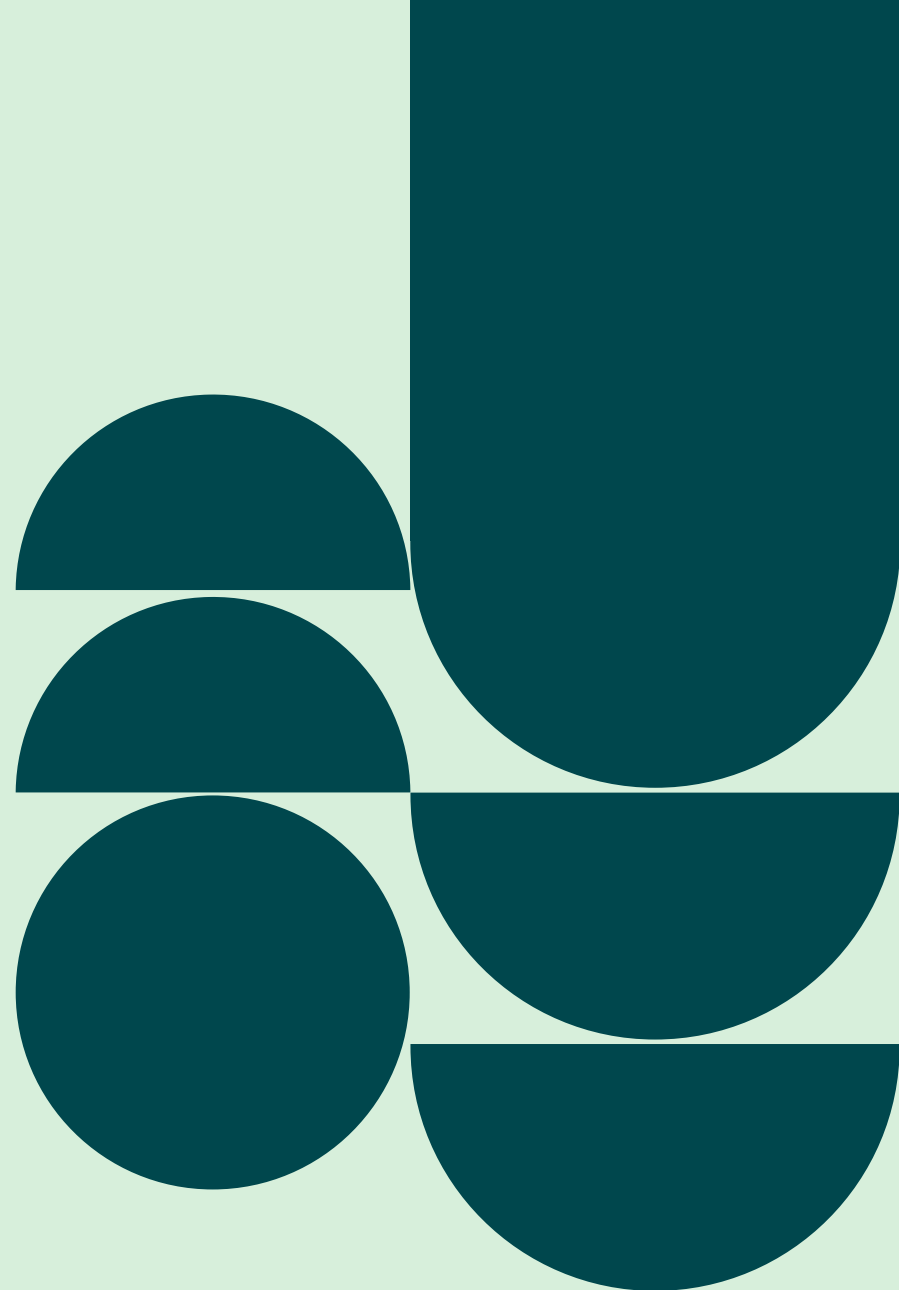

Det har skett en negativ utveckling i den granskade frågan / situationen är sämre än på annat håll / situationen kräver uppmärksamhet och förbättring

Situationen har förblivit oförändrad eller det har inte skett betydande förändring / situationen motsvarar det som ses på annat håll / situationen kräver ingen omedelbar åtgärd eller förbättring.

Levnadsvanor och riskfaktorer

Hälsofrämjande levnadsvanor, summaindikator, %

	2019	2021	2023	2025
elever i årskurs 4 och 5				
Hela landet		30	29	31
Karleby		32	27	31
MÖ välfärdsom.		32	27	29
S:t Michel		32	30	32
Borgå		29	26	35
Seinäjäki		31	28	32
elever i årskurs 8 och 9				
Hela landet	11	12	13	13
Karleby	12	12	14	13
MÖ välfärdsom.	12	12	13	13
S:t Michel	11	13	16	14
Borgå	13	10	12	12
Seinäjäki	11	12	13	12

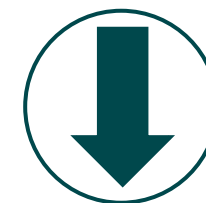
Karleby	2019	2021	2023	2025
elever i årskurs 4 och 5				
pojkar		36	31	36
flickor		28	23	26
elever i årskurs 8 och 9				
pojkar	15	14	17	20
flickor	10	10	12	7

Indikatorn anger andelen (%) elever i årskurs 4 och 5 samt 8 och 9 i grundskolan som har följande tre hälsofrämjande levnadsvanor: äter frukost varje vardagsmorgon, rör på sig minst en timme per dag, tycker att de sover tillräckligt.

Var fjärde ung person är överviktig eller lider av fetma enligt Världshälsoorganisationen (WHO). Övervikt ökar risken för bl.a. hjärt- och kärlsjukdomar, diabetes, vissa cancerformer samt sjukdomar i stöd- och rörelseorganen. Fysisk aktivitet, kostvanor och sömn är sätt att främja hälsa och stärka psykiskt välbefinnande.

Beteendemönster som formas i barndomen och ungdomen tenderar att följa med in i vuxenlivet. Därför är det också viktigt att följa upp hur vanligt det är för barn i skolåldern att uppnå rekommendationerna för fysisk aktivitet, tillräcklig sömn och regelbundna måltidsrutiner i vardagen. Föräldrar, skolan och fritidsaktiviteter spelar en viktig roll när det gäller att tillägna sig hälsosamma levnadsvanor.

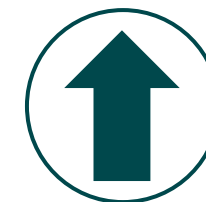
Karlebys resultat avviker inte mycket från jämförelsekommunernas resultat eller läget vad gäller hela landet. Andelen elever i årskurs 4 och 5 samt 8 och 9 som har hälsofrämjande levnadsvanor är relativt små. Särskilt i fråga om elever i de högre årskurserna är situationen mycket oroväckande. Endast 13 procent av eleverna i årskurs 8 och 9 i Karleby uppfyller kriterierna för hälsofrämjande levnadsvanor. Det är bara 7 procent av flickorna i årskurs 8 och 9 som uppfyller kriterierna för hälsofrämjande levnadsvanor medan pojkarnas andel är 20 procent i årskurs 8 och 9 .

Oroväckande användning av rusmedel eller tobaks- eller nikotinprodukter eller penningsspel, %

	2019	2021	2023	2025
elever i årskurs 8 och 9				
Hela landet	7	6	8	7
Karleby	5	4	5	4
MÖ välfärdsom.	6	5	4	5
S:t Michel	8	5	7	4
Borgå	5	8	12	6
Seinäjoki	7	6	8	7
1 och 2 årets studerande vid yrkesläroanstalten				
Hela landet	23	19	18	17
Karleby	19	21	18	9
MÖ välfärdsom.	19	20	18	9
S:t Michel	23	18	17	13
Borgå	23	21	24	28
Seinäjoki	22	20	20	17
1 och 2 årets studerande i gymnasiet				
Hela landet	9	7	7	7
Karleby	6	5	3	3
MÖ välfärdsom.	7	5	4	3
S:t Michel	5	5	7	6
Borgå	10	6	12	7
Seinäjoki	10	5	5	8

I fråga om oroväckande användning av rusmedel eller tobaks- eller nikotinprodukter är andelarna mindre i Karleby än i jämförelsekommunerna och i hela landet i genomsnitt.

Indikatorn anger andelen unga vars användning av rusmedel är oroväckande. Indikatorn är uppdelad i fyra delar:

- 1) Använder dagligen någon typ av tobaksprodukt eller elektroniska cigaretter,
- 2) Ordentligt berusad minst en gång per månad,
- 3) Provat cannabis minst två gånger,
- 4) Spelar penningsspel varje vecka.

I granskningen ingår de svarande som valt minst två av dessa.

Använder dagligen någon typ av tobaksprodukt eller elektroniska cigaretter, %

	2019	2021	2023	2025
elever i årskurs 8 och 9				
Hela landet	9	8	11	10
MÖ välfärdssom.	10	8	8	9
Karleby	10	6	9	8
S:t Michel	9	5	12	9
Borgå	6	7	17	10
Seinäjäki	8	7	12	11
1 och 2 årets studerande vid yrkesläroanstalten				
Hela landet	30	26	26	27
MÖ välfärdssom.	28	31	27	22
Karleby	28	32	26	22
S:t Michel	31	24	23	25
Borgå	28	20	32	39
Seinäjäki	30	31	30	33
1 och 2 årets studerande i gymnasiet				
Hela landet	6	5	7	8
MÖ välfärdssom.	8	5	5	6
Karleby	8	5	4	6
S:t Michel	4	3	6	9
Borgå	5	4	12	9
Seinäjäki	9	4	6	12

Indikatorn anger andelen (%) barn och unga i åldersgruppen i fråga som svarat att de röker, snusar eller använder vattenpipa eller e-cigarett varje dag. Rökning kostar samhället cirka 1,5 miljarder euro per år med beaktande av direkta och indirekta kostnader samt inkomstöverföringar.

Rökning är en av de mest betydande riskfaktorerna som bidrar till sjukdom och förtida död i samhället. För individen är hälsoriskerna betydande, eftersom varannan rökare dör i förtid. Rökning är en viktig faktor bakom skillnader i hälsa och dödlighet mellan olika befolkningsgrupper, och dessa skillnader vad gäller rökning märks redan under ungdomsåren. Trots att allt färre unga röker förekommer det fortfarande att unga prövar på och använder andra tobaks- och nikotinprodukter.

Läget är bättre på alla studienivåer i Karleby än i jämförelsekommunerna och i hela landet i genomsnitt. Det som dock är oroväckande är den dagliga användningen av tobaksprodukter eller e-cigarett bland studerande vid yrkesläroanstalten (22 %), även om andelen har minskat från 2019.

Har prövat cannabis minst två gånger, %

	2019	2021	2023	2025
elever i årskurs 8 och 9				
Hela landet	6	5	5	4
MÖ välfärdsom.	3	2	1	1
Karleby	3	2	2	1
S:t Michel	7	4	5	1
Borgå	4	8	8	4
Seinäjäki	4	4	4	3
1 och 2 årets studerande vid yrkesläroanstalten				
Hela landet	14	12	11	9
MÖ välfärdsom.	8	7	8	2
Karleby	9	8	8	2
S:t Michel	12	9	13	9
Borgå	12	17	19	14
Seinäjäki	10	7	10	9
1 och 2 årets studerande i gymnasiet				
Hela landet	9	8	7	5
MÖ välfärdsom.	5	3	3	1
Karleby	3	4	1	1
S:t Michel	6	7	6	2
Borgå	9	7	12	6
Seinäjäki	7	4	5	4

Indikatorn anger andelen (%) unga i åldersgruppen i fråga som svarat att de har prövat cannabis (marijuana eller hasch) minst två gånger. Indikatorn utgår från frågan: Har du någonsin prövat på eller använt följande ämnen? Delfråga: 1) Marijuana eller hasch (cannabis) Svartalternativ: 1) aldrig, 2) en gång, 3) 2–4 gånger, 4) minst 5 gånger. Granskningen omfattar de som har gett alternativ 3 eller 4 som svar.

Det är väl känt att skador orsakade av narkotika står i direkt proportion till den totala användningen. Användning av cannabis kan ha allvarliga konsekvenser för människors livsfunktioner och psykiska hälsa. Cannabis försämrar minnet och uppmärksamheten och ökar olycksfallsrisken. Riklig användning av cannabis kopplas till ökad risk för ångest och depression. Användningen är särskilt skadlig för unga.

På alla studienivåer i Karleby har färre unga än i hela landet i genomsnitt prövat på cannabis. Också antalet gånger man prövat på cannabis har minskat sedan 2019 och ligger nu på 1–2 procent.

Spelar penningsspel varje vecka, %

	2019	2021	2023	2025
elever i årskurs 8 och 9				
Hela landet	5	4	5	6
MÖ välfärdsom.	5	4	4	4
Karleby	4	4	5	4
S:t Michel	5	4	4	4
Borgå	3	5	6	6
Seinäjäki	5	4	5	6
1 och 2 årets studerande vid yrkesläroanstalten				
Hela landet	10	5	7	6
MÖ välfärdsom.	11	6	6	4
Karleby	11	7	5	4
S:t Michel	8	4	8	5
Borgå	14	7	9	10
Seinäjäki	10	7	9	6
1 och 2 årets studerande i gymnasiet				
Hela landet	4	2	3	4
MÖ välfärdsom.	3	2	2	3
Karleby	4	3	3	4
S:t Michel	4	1	5	4
Borgå	3	1	3	5
Seinäjäki	5	4	3	4

Karleby	2019	2021	2023	2025
elever i årskurs 8 och 9				
pojkar	8	6	8	7
flickor	1	2	1	0
1 och 2 årets studerande vid yrkesläroanstalten				
pojkar	19	9	7	6
flickor	2	2	1	1
1 och 2 årets studerande i gymnasiet				
pojkar	11	7	7	10
flickor	0	0	0	1

Indikatorn anger andelen (%) unga i åldersgruppen i fråga som svarat att de spelar penningsspel varje vecka. Tidigt påbörjat penningsspelande förutspår en förhöjd risk för problematiskt spelbeteende i vuxenåldern. Penningsspelande är ofta kopplat till annat riskbeteende så som användning av rusmedel. Det är viktigt att fästa uppmärksamhet vid barn och unga som spelar penningsspel samt beakta deras familjebakgrund och annat eventuellt riskbeteende.

I Karleby är andelarna på alla studienivåer på samma nivå eller till och med något lägre än i hela landet i genomsnitt. På alla studienivåer är det betydligt vanligare att pojkar spelar penningsspel varje vecka. Bland studerande vid yrkesläroanstalten har penningsspelandet sjunkit sedan 2019.

Ordentligt berusad minst en gång i månaden, %

	2019	2021	2023	2025
elever i årskurs 8 och 9				
Hela landet	10	9	9	7
MÖ välfärdsom.	8	8	5	5
Karleby	7	7	5	4
S:t Michel	8	8	8	5
Borgå	9	13	14	7
Seinäjäki	9	11	9	8
1 och 2 årets studerande vid yrkesläroanstalten				
Hela landet	27	24	22	17
MÖ välfärdsom.	22	26	19	13
Karleby	22	26	20	9
S:t Michel	29	25	23	13
Borgå	26	25	27	26
Seinäjäki	25	31	25	18
1 och 2 årets studerande i gymnasiet				
Hela landet	18	15	15	12
MÖ välfärdsom.	12	14	12	7
Karleby	12	16	11	9
S:t Michel	13	11	13	12
Borgå	22	14	20	13
Seinäjäki	19	13	12	12

Indikatorn anger andelen (%) unga i åldersgruppen i fråga som svarat att de blir ordentligt berusade minst en gång i månaden. Intensivkonsumtion av alkohol, dvs. berusningsdrickande ökar risken för olyckor, våld och självmord bland unga.

Läget är bättre i Karleby än i jämförelsekommunerna och i hela landet i genomsnitt. I fråga om studerande i gymnasiet är dock resultatet för Mellersta Österbottens välfärdsområde bättre än resultatet för Karleby.

Ett positivt fenomen är att andelen unga som blir ordentligt berusade minst en gång i månaden har minskat i Karleby sedan 2019. Den största minskningen har skett bland studerande vid yrkesläroanstalten där resultatet har förbättrats med 11 procentenheter jämfört med 2023.

Sover mindre än 8 timmar på vardagar, %

	2019	2021	2023	2025
elever i årskurs 8 och 9				
Hela landet	35	40	36	38
MÖ välfärdsom.	31	38	34	34
Karleby	33	40	36	37
S:t Michel	36	36	36	39
Borgå	37	48	43	46
Seinäjoki	38	41	42	43
1 och 2 årets studerande vid yrkesläroanstalten				
Hela landet	52	53	51	53
MÖ välfärdsom.	49	60	51	52
Karleby	54	66	55	55
S:t Michel	62	59	56	57
Borgå	54	40	61	54
Seinäjoki	62	66	53	58
1 och 2 årets studerande i gymnasiet				
Hela landet	42	48	43	45
MÖ välfärdsom.	43	44	36	41
Karleby	48	50	40	47
S:t Michel	34	46	41	44
Borgå	44	49	49	49
Seinäjoki	47	48	45	43

	2019	2021	2023	2025
elever i årskurs 8 och 9				
pojkar	30	38	32	30
flickor	36	42	41	45
1 och 2 årets studerande vid yrkesläroanstalten				
pojkar	58	70	59	58
flickor	50	58	48	51
1 och 2 årets studerande i gymnasiet				
pojkar	55	38	32	39
flickor	44	58	46	51

Indikatorn anger andelen (%) unga i åldersgruppen i fråga som svarat att de vanligtvis sover mindre än åtta timmar på vardagar. Längden på nattsömn har beräknats med en halvtimmes noggrannhet utifrån vilken tid de svarande uppgett att de går och lägger sig och stiger upp.

Sömn har stor betydelse för befolkningens hälsa och välbefinnande. För lite sömn är skadligt för hälsan och ökar risken för typ 2-diabetes samt hjärt- och kärlsjukdomar. När man sover dåligt ökar känslan av trötthet, det blir svårare att koncentrera sig, vara uppmärksam, göra iakttagelser och komma ihåg saker, reaktionsförmågan blir sämre och man blir lättretlig. Dessa ökar risken för konflikter, misstag och därmed olyckor.

Andelen Karlebyunga som sover mindre än 8 timmar per natt avviker inte mycket från läget i jämförelsekommunerna eller hela landet i genomsnitt. Det är dock oroväckande att 37–55 procent av de som svarade på enkäten anger att de sover mindre än 8 timmar per natt. På alla andra studienivåer utom vid yrkesläroanstalten är andelen flickor som sover mindre än 8 timmar per natt betydligt större än andelen pojkar.

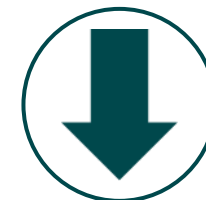
Äter inte skollunch dagligen

	2019	2021	2023	2025
elever i årskurs 8 och 9				
Hela landet	37	34	38	44
Karleby	30	31	34	46
MÖ välfärdsom.	27	29	33	43
S:t Michel	36	27	37	41
Borgå	46	41	46	47
Seinäjäki	39	34	37	49
1 och 2 årets studerande vid yrkesläroanstalten				
Hela landet	36	38	39	43
Karleby	29	34	31	38
MÖ välfärdsom.	29	32	33	36
S:t Michel	37	39	44	49
Borgå	37	42	44	42
Seinäjäki	29	32	30	36
1 och 2 årets studerande i gymnasiet				
Hela landet	30	30	31	36
Karleby	23	30	35	35
MÖ välfärdsom.	24	30	32	33
S:t Michel	40	35	40	50
Borgå	34	39	42	39
Seinäjäki	36	35	32	42

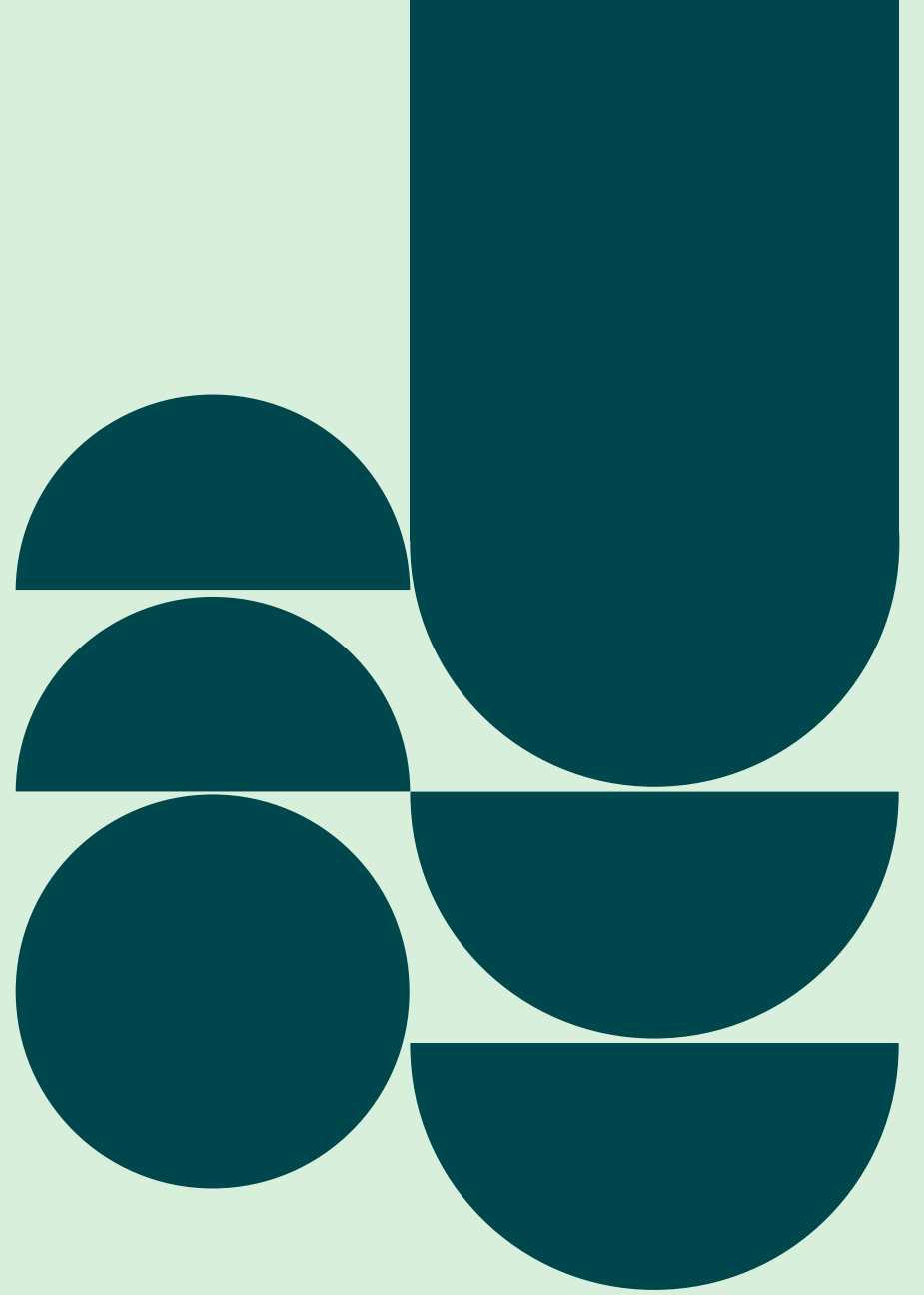
Andelen som inte äter skollunch varje dag har ökat på alla studienivåer i Karleby utom i gymnasiet. Jämfört med resultatet vad gäller jämförelsekommunerna och hela landet i genomsnitt avviker inte Karlebys resultat nämnvärt i positiv eller negativ riktning. Det är dock oroväckande att andelen unga som inte äter skollunch dagligen är så hög.

Skillnaderna mellan flickor och pojkar är däremot stora bland eleverna i årskurs 8 och 9 i Karleby som inte äter skollunch varje dag. Bland dessa uppger 58 procent av flickorna att de inte äter skollunch varje dag, jämfört med 35 procent av pojkarna. Också på andra studienivåer är andelen som inte äter skollunch dagligen mycket större bland flickor än bland pojkar.

Elever i årskurs 8 och 9 i Karleby	2019	2021	2023	2025
pojkar	31	30	28	35
flickor	28	33	41	58

Hälsotillstånd

Upplever hälsotillståndet medelmåttligt eller dåligt, %

	2019	2021	2023	2025
elever i årskurs 4 och 5				
Hela landet	9	11	11	8
Karleby	9	9	10	9
MÖ välfärdsom.	10	10	10	9
S:t Michel	10	11	9	7
Borgå	11	13	12	6
Seinäjäki	8	11	10	7
elever i årskurs 8 och 9				
Hela landet	21	26	27	22
Karleby	19	25	27	20
MÖ välfärdsom.	18	25	27	21
S:t Michel	22	25	26	18
Borgå	23	29	31	22
Seinäjäki	19	23	25	19
1 och 2 årets studerande vid yrkesläroanstalten				
Hela landet	23	28	29	25
Karleby	25	26	23	24
MÖ välfärdsom.	26	25	25	24
S:t Michel	22	24	26	20
Borgå	31	35	31	23
Seinäjäki	26	28	28	26
1 och 2 årets studerande i gymnasiet				
Hela landet	21	27	25	21
Karleby	23	29	23	24
MÖ välfärdsom.	24	26	25	23
S:t Michel	20	25	29	20
Borgå	22	31	26	22
Seinäjäki	21	26	23	16

Indikatorn anger andelen (%) barn och unga i åldersgruppen i fråga som svarat att de upplever sitt hälsotillstånd som medelmåttligt, ganska dåligt eller dåligt.

Andelen elever i årskurs 4–5 och 8–9 samt studerande vid yrkesläroanstalten som upplever sitt hälsotillstånd som dåligt avviker inte nämnvärt från hela landet i genomsnitt eller från jämförelsekommunerna. Däremot uppger 24 procent av de som studerar i gymnasiet att deras hälsotillstånd är medelmåttligt eller dåligt, medan motsvarande andel i hela landet i genomsnitt är bara 21 procent. Också i jämförelsekommunerna är andelen studerande i gymnasiet som upplever sitt hälsotillstånd som medelmåttligt eller dåligt mindre än i Karleby.

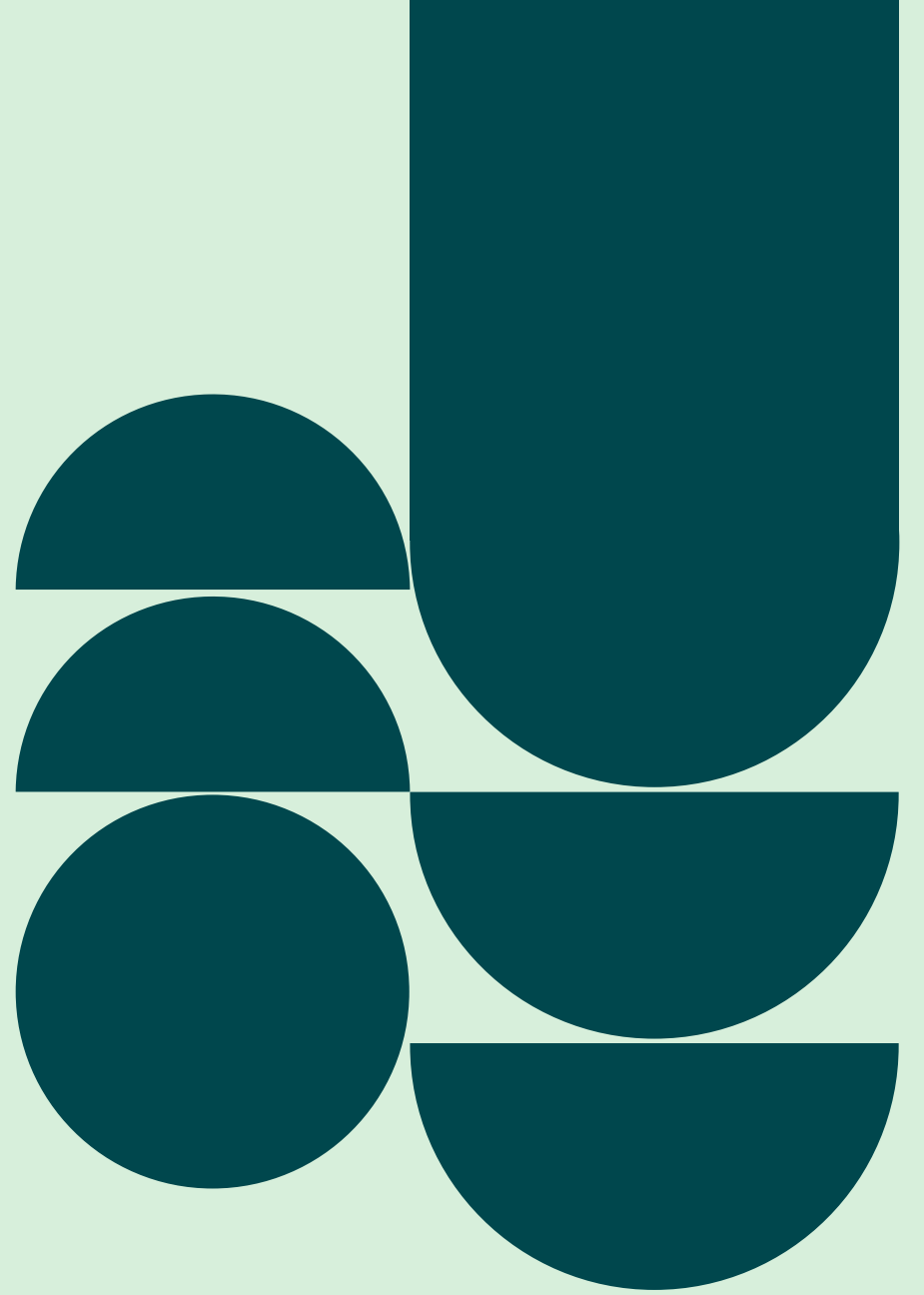
Bland eleverna i årskurs 8 och 9 i Karleby har förändringen varit positiv då andelen elever som upplever sitt hälsotillstånd som medelmåttligt eller dåligt har minskat med 7 procentenheter jämfört med 2023.

Oroväckande är den stora skillnaden mellan flickors och pojkars hälsotillstånd i årskurs 8–9, i gymnasiet och vid yrkesläroanstalten. Vid yrkesläroanstalten upplever 43 procent av flickorna att deras hälsotillstånd är medelmåttligt eller dåligt, medan endast 11 procent av pojkarna uppger detsamma.

Karleby	2019	2021	2023	2025
elever i årskurs 8 och 9				
pojkar	15	15	16	12
flickor	23	35	38	28
1 och 2 årets studerande vid yrkesläroanstalten				
pojkar	18	17	17	11
flickor	33	42	36	43
1 och 2 årets studerande i gymnasiet				
pojkar	13	15	14	17
flickor	29	37	28	27

Psykisk hälsa

Måttlig eller svår ångest, %

	2019	2021	2023	2025
elever i årskurs 8 och 9				
Hela landet	13	19	21	22
MÖ välfärdsom.	11	19	20	20
Karleby	12	20	20	18
S:t Michel	12	19	22	19
Borgå	14	22	24	25
Seinäjäski	11	18	18	23
1 och 2 årets studerande vid yrkesläroanstalten				
Hela landet	11	17	18	19
MÖ välfärdsom.	12	17	16	19
Karleby	12	17	15	21
S:t Michel	11	15	19	17
Borgå	10	17	23	18
Seinäjäski	15	15	18	20
1 och 2 årets studerande i gymnasiet				
Hela landet	14	22	21	21
MÖ välfärdsom.	13	21	22	20
Karleby	11	22	20	20
S:t Michel	13	24	24	21
Borgå	14	25	22	22
Seinäjäski	16	22	20	19

Karleby	2019	2021	2023	2025
elever i årskurs 8 och 9				
pojkar	5	8	9	7
flickor	19	31	31	31
1 och 2 årets studerande vid yrkesläroanstalten				
pojkar	6	8	7	8
flickor	19	33	28	40
1 och 2 årets studerande i gymnasiet				
pojkar	3	8	6	9
flickor	16	31	29	26

Indikatorn anger andelen (%) studerande i åldersgruppen i fråga som svarat i enkäten Hälsa i skolan att de upplever måttlig eller svår ångest. Ångest är en av de vanligaste orsakerna till psykisk ohälsa bland unga. Barns och ungas psykiska ohälsa belastar vårdsystemet särskilt på grund av dess höga förekomst och långvarighet. Övergående känslor av ångest har inga ekonomiska konsekvenser. Unga med ångestsyndrom har däremot svårare att hantera studierna och andra åldersrelaterade utmaningar. Tillståndet ökar risken för depression samt beroende- och missbrukssjukdomar som i sin tur kan försvåra inträdet i arbetslivet eller deras förmåga att klara av arbetet.

I Karleby har andelen som upplever måttlig eller svår ångest inte återgått till nivån före coronapandemin på någon studienivå. Andelen har till och med ökat med sex procentenheter i fråga om studerande vid yrkesläroanstalten sedan 2023.

På alla studienivåer är det klart fler flickor än pojkar som upplever ångest. Förändringen har varit betydande eftersom 16 procent av flickorna i gymnasiet och 19 procent av flickorna i årskurs 8–9 upplevde ångest 2019, medan andelen har vuxit till 26 procent bland flickorna i gymnasiet och 31 procent bland flickorna i årskurs 8–9 under 2025. Av flickor som går i yrkesskolan upplever 40 procent måttlig eller svår ångest. Det är viktigt att utreda vilka faktorer i samhället som bidrar till att flickor upplever ångest och att ta fram tydliga åtgärder för att förändra situationen.

Upplevt hög positiv psykisk hälsa under de två senaste veckorna, %

	2021	2023	2025
elever i årskurs 8 och 9			
Hela landet	9	8	10
MÖ välfärdsom.	9	6	9
Karleby	9	6	11
S:t Michel	8	8	8
Borgå	8	8	9
Seinäjäjoki	10	8	10
1 och 2 årets studerande vid yrkesläroanstalten			
Hela landet	9	9	11
MÖ välfärdsom.	9	7	8
Karleby	9	6	8
S:t Michel	11	13	14
Borgå	9	11	9
Seinäjäjoki	9	8	12
1 och 2 årets studerande i gymnasiet			
Hela landet	8	8	10
MÖ välfärdsom.	8	9	9
Karleby	8	9	9
S:t Michel	5	7	11
Borgå	8	8	7
Seinäjäjoki	8	9	10

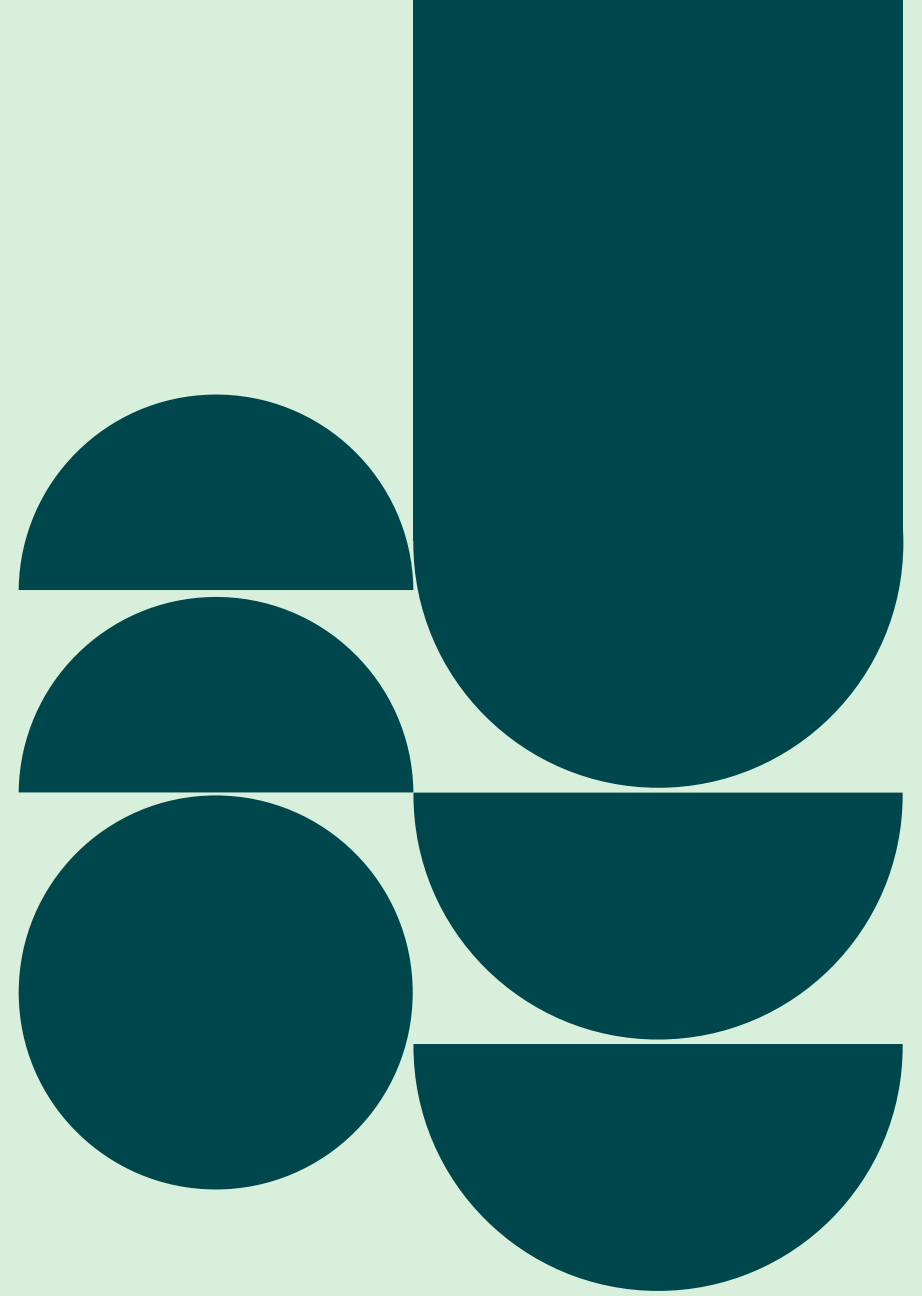
Indikatorn anger andelen (%) unga i åldersgruppen i fråga som svarat i enkäten Hälsa i skolan att de upplevt hög positiv hälsa under de senaste två veckorna. Indikatorn utgår från WEMWBS-indikatorn som mäter positiv psykisk hälsa.

Positiv psykisk hälsa är en resurs i vilken ingår bl.a. känsla av sammanhang, resiliens dvs. kriställighet, kunnande, nöjdhet med livet, livskvalitet, karaktärsstyrka, optimism och lycka. Dessa psykiska styrkor och färdigheter bildar människans resurser. Hög positiv psykisk hälsa är bl.a. kopplad till bättre produktivitet, fysiskt välbefinnande och livskvaliteten. Den har konstaterats skydda mot självmordstankar och svårigheter i studiernas.

Andelen som känner hög positiv psykisk hälsa är låg i Karleby, bara 9–11 procent. Andelarna är också låga i hela landet i genomsnitt och i jämförelsekommunerna.

Livskvalitet

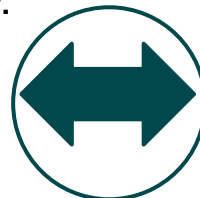
Nöjd med livet för närvarande, %

	2019	2021	2023	2025
elever i årskurs 4 och 5				
Hela landet	89	85	85	85
MÖ välfärdsom.	91	88	86	85
Karleby	92	88	87	86
S:t Michel	91	87	85	86
Borgå	90	84	84	86
Seinäjäki	91	86	88	87
elever i årskurs 8 och 9				
Hela landet	75	68	66	68
MÖ välfärdsom.	78	69	68	70
Karleby	77	68	69	71
S:t Michel	76	68	65	69
Borgå	75	64	62	67
Seinäjäki	78	70	69	71
1 och 2 årets studerande vid yrkesläroanstalten				
Hela landet	76	71	66	68
MÖ välfärdsom.	80	72	70	66
Karleby	79	70	70	66
S:t Michel	75	75	67	75
Borgå	75	67	67	67
Seinäjäki	75	74	66	67
1 och 2 årets studerande i gymnasiet				
Hela landet	75	68	67	71
MÖ välfärdsom.	73	69	68	69
Karleby	72	68	71	69
S:t Michel	76	69	63	74
Borgå	73	64	65	73
Seinäjäki	74	73	71	73

Indikatorn anger andelen (%) barn eller unga i åldersgruppen i fråga som svarat på frågan och uppgett att de är mycket eller ganska nöjda med livet för närvarande. Att känna sig nöjd med livet har stor betydelse för barns och ungas positiva utveckling och skyddar mot psykisk ohälsa. Följande faktorer påverkar huruvida barn och unga känner sig nöjda med livet: Livserfarenheter och mänskliga relationer inom familjen eller i kompisgruppen, känsla av att man klarar sig i livet och att livet är under kontroll, känsla av att man är värdefull och att det man gör varje dag är meningsfullt, känsla av livet har ett syfte och en mening, problem eller positiv atmosfär i barndomshemmet, skolframgång, känsla av att vara en del av skolgemenskapen, självkännet, självkänsla, familjekonstruktioner (unga från de högsta socioekonomiska grupperna känner sig nöjdast).

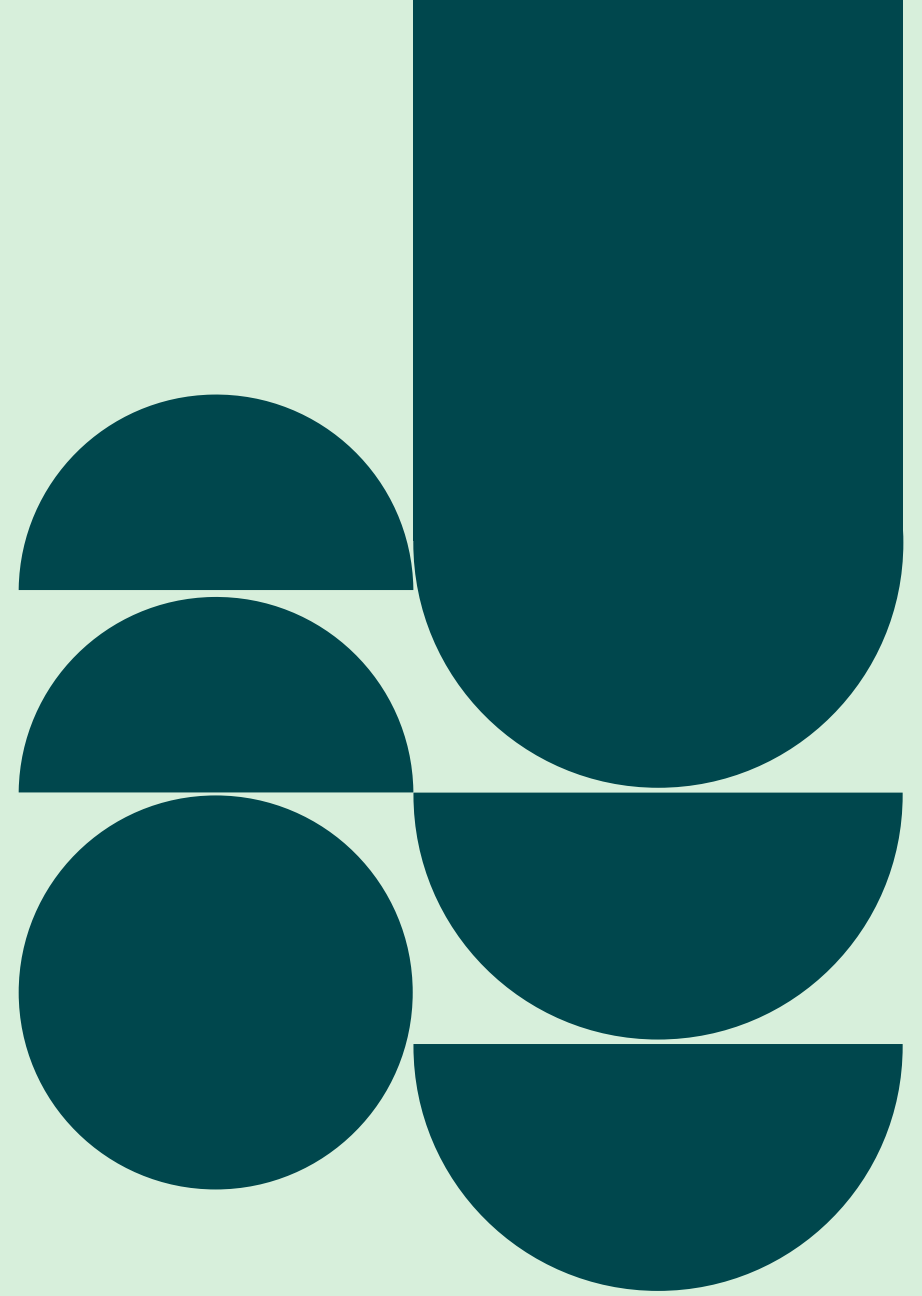
Om barn och unga känner sig nöjda med livet kan det skydda dem mot t.ex. de negativa konsekvenserna av stress samt förebygga psykisk ohälsa och oönskad psykopatologiskt beteende. Interventioner som genomförs i skolan för att stärka barns och ungas sociala färdigheter, emotionella färdigheter och personliga styrkor har konstaterats ha en positiv inverkan på barns och ungas utveckling.

Det har inte skett stora förändringar i andelen som känner sig nöjda med livet i Karleby och andelen är ungefär lika stor som i jämförelsekommunerna och i hela landet i genomsnitt. Det positiva är att majoriteten av de svarande på samtliga studienivåer uppger att de är nöjda med sitt liv. På alla andra studienivåer än bland elever i årskurs 4 och 5 är flickor betydligt mindre nöjda med livet än pojkar.

Karleby	2019	2021	2023	2025
elever i årskurs 4 och 5				
pojkar	94	91	91	89
flickor	91	85	82	82
elever i årskurs 8 och 9				
pojkar	86	82	80	81
flickor	69	56	57	60
1 och 2 årets studerande vid yrkesläroanstalten				
pojkar	83	75	73	77
flickor	76	60	63	49
1 och 2 årets studerande i gymnasiet				
pojkar	80	80	79	73
flickor	68	60	66	67

Säkerhet

	2019	2021	2023	2025
elever i årskurs 4 och 5				
Hela landet	7	8	9	9
MÖ välfärdsom.	7	8	8	8
Karleby	7	8	8	8
S:t Michel	8	7	10	8
Borgå	7	7	10	8
Seinäjäki	7	9	9	10
elever i årskurs 8 och 9				
Hela landet	5	6	8	8
MÖ välfärdsom.	4	6	7	6
Karleby	3	5	6	5
S:t Michel	6	5	7	8
Borgå	6	5	8	7
Seinäjäki	4	7	8	8
1 och 2 årets studerande vid yrkesläroanstalten				
Hela landet	4	3	4	4
MÖ välfärdsom.	2	3	3	2
Karleby	2	2	3	2
S:t Michel	4	2	1	2
Borgå	3	2	5	5
Seinäjäki	5	3	5	4
1 och 2 årets studerande i gymnasiet				
Hela landet	1	1	2	2
MÖ välfärdsom.	0	1	1	0
Karleby	0	0	1	0
S:t Michel	0	0	2	3
Borgå	1	1	2	3
Seinäjäki	1	2	1	2

Har mobbats i skolan minst en gång i veckan, %

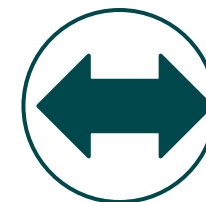
Indikatorn anger andelen (%) barn eller unga i åldersgruppen i fråga som svarat att de har mobbats en eller flera gånger i veckan under läsåret. Skolmobbning är en betydande risk för psykisk ohälsa. Att ingripa i mobbning är en redskap för att förebygga psykisk ohälsa.

Andelen elever i årskurs 4 och 5 som upplever mobbning varje vecka är 9 procent i hela landet i genomsnitt och 8 procent i Karleby.

Andelen elever i årskurs 8 och 9 som upplever mobbning varje vecka är 5 procent i Karleby och 8 procent i hela landet i genomsnitt.

Andelen studerande vid yrkesläroanstalten som upplever mobbning varje vecka är 2 procent i Karleby medan andelen är 4 procent bland studerande vid yrkesläroanstalter i hela landet i genomsnitt.

Enligt de som svarade på enkäten förekommer det ingen mobbning i gymnasierna i Karleby och också i hela landet i genomsnitt är andelen bara 2 procent.

Har mobbats minst en gång i veckan, %, ursprungets inverkan

	2019	2021	2023	2025
elever i årskurs 4 och 5				
finländsk bakgrund	7	8	8	8
utländsk bakgrund, född i Finland	12	12	13	13
utländsk bakgrund, född utomlands	13	14	16	17
elever i årskurs 8 och 9				
finländsk bakgrund	4	5	6	7
utländsk bakgrund, född i Finland	6	6	7	11
utländsk bakgrund, född utomlands	10	9	11	14

Elever med utländsk bakgrund upplever mer mobbning i skolan än elever med finländsk bakgrund, och mobbningen har ökat sedan 2019.

Årskurs 4 och 5:

- Av de svarande med utländsk bakgrund och som är födda i Finland uppgav 13 procent att de har upplevt mobbning i skolan minst en gång i veckan. Andelen elever som upplever mobbning har ökat med en procentenhet sedan 2019.
- Av de svarande med utländsk bakgrund och som är födda utomlands uppgav 17 procent att de har upplevt mobbning i skolan minst en gång i veckan. Andelen elever som upplever mobbning har ökat med fyra procentenheter sedan 2019.
- Av de svarande med finländsk bakgrund uppgav 8 procent att de har upplevt mobbning i skolan minst en gång i veckan. Andelen elever som upplever mobbning har ökat med en procentenhet sedan 2019.

Elever i årskurs 8 och 9:

- Av de svarande med utländsk bakgrund och som är födda i Finland uppgav 11 procent att de har upplevt mobbning i skolan minst en gång i veckan. Andelen elever som upplever mobbning har ökat med fem procentenheter sedan 2019.
- Av de svarande med utländsk bakgrund och som är födda utomlands uppgav 14 procent att de har upplevt mobbning i skolan minst en gång i veckan. Andelen elever som upplever mobbning har ökat med fyra procentenheter sedan 2019.
- Av de svarande med finländsk bakgrund uppgav 7 procent att de har upplevt mobbning i skolan minst en gång i veckan. Andelen elever som upplever mobbning har ökat med tre procentenheter sedan 2019.

Utsatts för fysiskt våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxna under året, %

	2019	2021	2023	2025
elever i årskurs 4 och 5				
Hela landet	13	15	16	12
MÖ välfärdsom.	16	17	18	12
Karleby	15	16	17	12
S:t Michel	12	13	13	9
Borgå	14	17	18	12
Seinäjäki	14	17	17	11
elever i årskurs 8 och 9				
Hela landet	12	12	12	9
MÖ välfärdsom.	11	14	11	8
Karleby	10	15	11	7
S:t Michel	10	11	13	8
Borgå	12	14	14	10
Seinäjäki	13	11	13	8
1 och 2 årets studerande vid yrkesläroanstalten				
Hela landet	7	7	7	5
MÖ välfärdsom.	7	7	6	5
Karleby	7	8	6	5
S:t Michel	4	6	4	4
Borgå	8	5	7	7
Seinäjäki	11	8	10	5
1 och 2 årets studerande i gymnasiet				
Hela landet	7	8	8	5
MÖ välfärdsom.	7	7	9	5
Karleby	8	7	9	5
S:t Michel	6	7	7	6
Borgå	9	9	7	3
Seinäjäki	8	8	5	4

Indikatorn anger andelen (%) barn eller unga i åldersgruppen i fråga som uppgett i enkäten att de utsatts för fysiskt våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxna under året. Misshandel eller fysiskt våld som riktas mot barn eller unga påverkar dem starkt både på kort och på lång sikt.

Att bli utsatt för fysiskt våld orsakar fysiska skador, problem med känslolivet och beteendet samt på lång sikt ökar det risken för olika sjukdomar. Fysiskt våld kan leda till att barnet avlider. Man har konstaterat försämrad intellektuell utveckling hos barn och unga som utsätts för fysiskt våld. Fysiskt våld har också konstaterats öka risken för psykisk ohälsa, såsom ångest och depression. Fysiskt våld och misshandel leder till störningar i relationen mellan barnet och föräldern, vilket i sig kan få allvarliga följder.

Barn som utsatts för fysiskt våld och misshandel i barndomen har större risk att utsätta sin partner för våld senare i livet eller delta i annan brottslig verksamhet än jämnåriga som uppfostrats med andra metoder.

I Karleby har andelen som utsatts för fysisk våld minskat med några procentenheter på alla studienivåer. Detta är en positiv utveckling.

Har upplevt diskriminering i skolan eller på fritiden, %

Upplevt diskriminering, % hela landet	2021	2023	2025
elever i årskurs 8 och 9			
finländsk bakgrund	27	31	32
utländsk bakgrund, född i Finland	44	47	48
utländsk bakgrund, född utomlands	44	47	51

Andelen elever i årskurs 8 och 9 med utländsk bakgrund upplever mer diskriminering än elever med finländsk bakgrund.

Indikatorn anger andelen (%) elever i årskurs 8 och 9 i grundskolan som upplevt diskriminering i skolan eller på fritiden under de senaste 12 månaderna.

Indikatorn utgår från frågan: Har du blivit mobbad, diskriminerad eller trakasserad i samband med följande saker under de senaste 12 månader i skolan eller på fritiden? Summaindikatorn utgörs av nio delfrågor:

- 1) Vikt, längd, kropps- eller ansiktsdrag
- 2) Hudfärg
- 3) Funktionsnedsättning, långvarig sjukdom eller synligt symptom
- 4) Kön, könsuttryck, ickebinär, agender
- 5) Sexuell läggning
- 6) Språk
- 7) Utländsk bakgrund, romsk bakgrund, samisk bakgrund
- 8) Religion, irreligiositet eller livsåskådning
- 9) Familj eller hem (t.ex. föräldrar, syskon, ekonomisk situation, boplat).

Svarsalternativ: 1) Ja, 2) Nej. Granskningen omfattar de som har gett alternativ 1 som svar på minst en delfråga.